

Praha-Hradčany, Hlavní město Praha

Raně středověké centrum Pražský hrad

(9.–12. století)

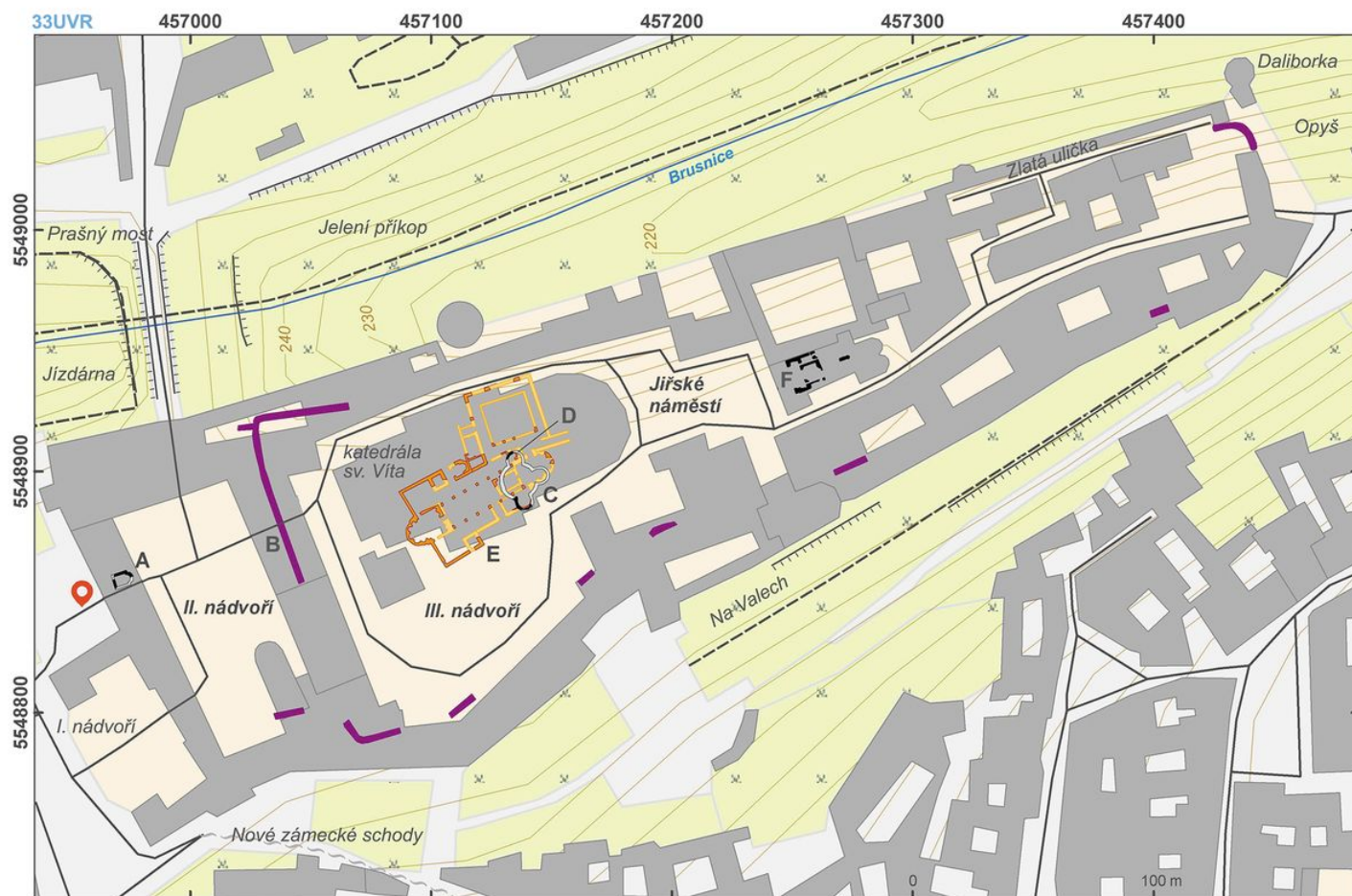

Pražský hrad je výjimečným příkladem více než tisícileté kontinuity centra vlády i církevní správy. Hradčanský ostroh byl poprvé opevněn v polovině 9. století. Na konci téhož století nechal kníže Bořivoj vystavět mimo opevněný areál kostel Panny Marie, jehož zdivo bylo odkryto v r. 1950 mezi zahradou Na Baště a druhým hradním nádvořím. Na počátku 10. století byla vybudována dřevohlinitá hradba s čelní kamennou plentou. Ve stejné době vznikla další sakrální stavba, a to bazilika sv. Jiří, která se později stala součástí ženského benediktinského kláštera. Další svatostánek, rotundu sv. Víta, nechal postavit kníže Václav. Rotunda se v 70. letech stala biskupským kostelem a v její blízkosti stálo sídlo biskupa; v 11. století byla přestavěna na baziliku. Na počátku 12. století získal Hrad první, již románskou, celokamennou hradbu. Ostatní stavby z 10.–12. století, jako pozůstatky dřevěných domů a haťových cest nebo zdiva dalších sakrálních staveb, jsou dnes skryty pod dlažbou třetího nádvoří. Archeologické nálezy z Pražského hradu jsou vystaveny ve stálé expozici Příběh Pražského hradu v tzv. Starém paláci a v paláci Rožmberském.

Literatura: Frolík a kol. 2000; Maříková-Kubková – Herichová 2009; Boháčová 2011.

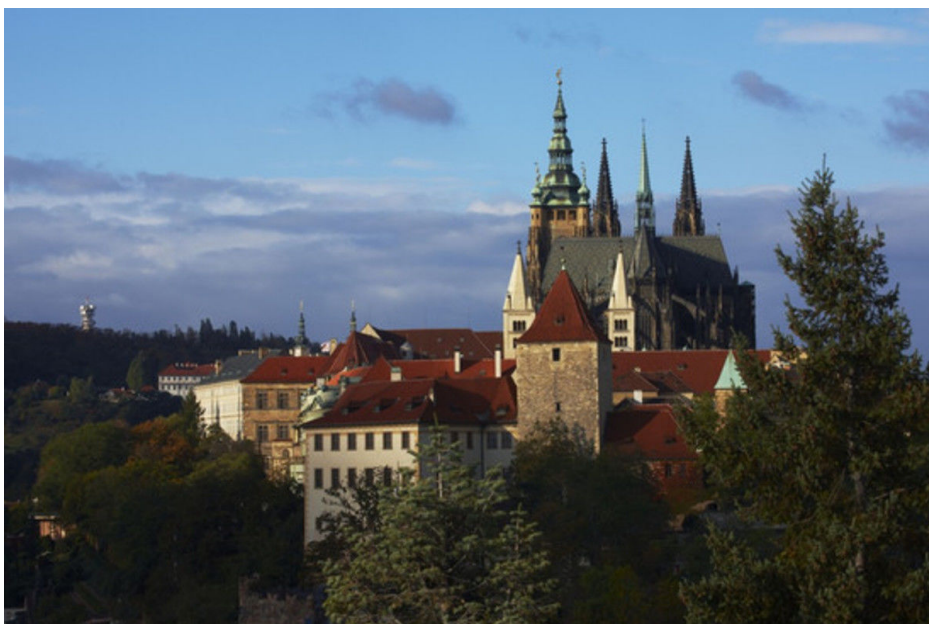
Navigační bod: N 50°05'25.01", E 14°23'53.69" (počátek prohlídky).

Vysvětlivky k mapám: A – kostel Panny Marie; B – fragmenty románského opevnění objevené při archeologických výzkumech; C – rotunda sv. Víta; D – severní apsida rotundy sv. Víta (připojena až v 11. století); E – bazilika sv. Víta; F – bazilika sv. Jiří.

Přístupová mapa/plán lokality.

Podle Kuna a kol. 2014.

Pražský hrad od Kramářovy vily.

Foto M. Frouz, 2014.

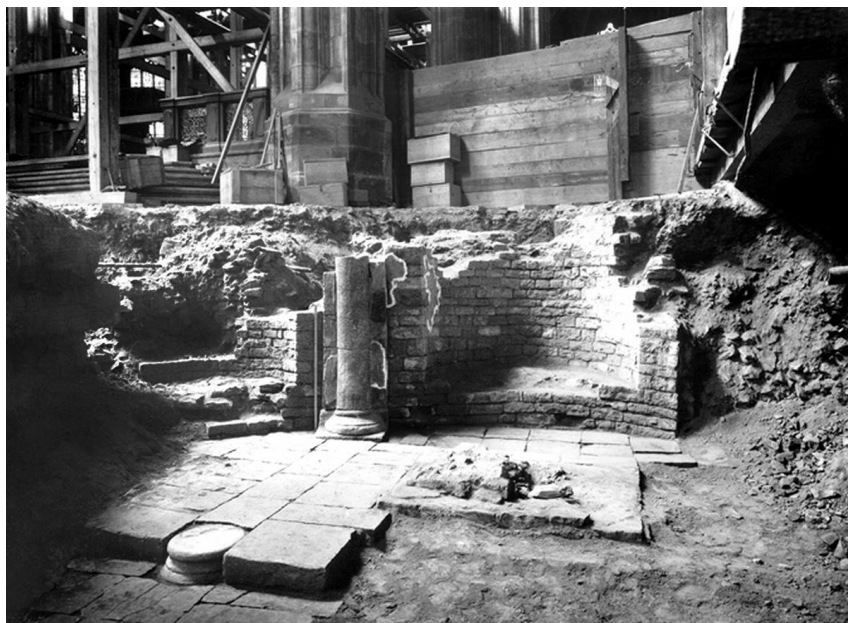
Letecký snímek Prahy od jihu.

Foto M. Gojda, 2011.

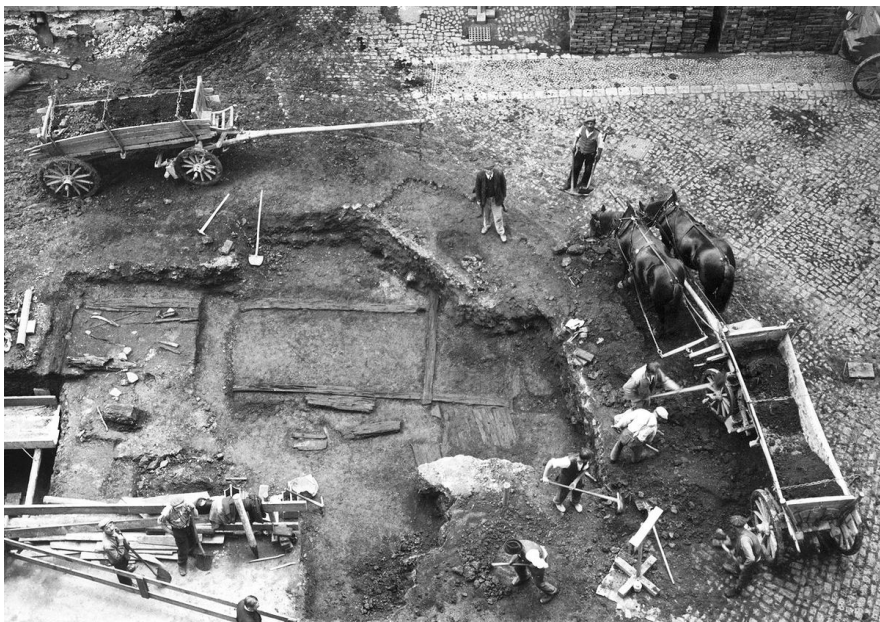
Pozůstatky kostela Panny Marie po odkrytí v r. 1950.

Obraz V. Kubašty.

Východní apsida krypty sv. Kosmy a Damiána po jejím objevení K. Hilbertem při dostavbě katedrály.

Archiv PH, 1928.

Konstrukce dřevěných domů odkryté při archeologickém výzkumu na III. hradním nádvoří ve 20. letech minulého století.

Archiv PH, 1929.

Dřevem vyložená cesta z 10. století odkrytá na třetím hradním nádvoří.

Archiv PH, 1927.

Pozůstatky dřevěné konstrukce raně středověkého opevnění z 10. století pod III. hradním nádvořím.

Foto M. Frouz, 2006.